

Marijin Trsat

VJESNIK SVETIŠTA MAJKE BOŽJE TRSATSKE - RIJEKA
GODINA L - VELA GOSPA BROJ 2/2017. - ISSN 1331-703

50

godina "Marijinog Trsata" - Vjesnika
Svetišta Majke Božje Trsatske - Rijeka

godina čudotvorne slike Majke Milosti
potpuni oprost u našem svetistu od 20.11.2016. - 26.11.2017.
1367 - 2017

650

*Marijo, na nebo uznesena, Ti si putokaz
sigurne utjehe i nade, svome puku kršćanskome!*

MARIJA UZNESENA NA NEBO, PUTOKAZ KROZ NAŠ ZEMALJSKI ŽIVOT

papa Franjo nam govori

Na svetkovinu Uznesenja Bogorodice na nebo, slavimo prijelaz iz zemaljskog stanja u nebesko blaženstvo one koja je rodila u tijelu i prihvatila u vjeri Gospodara života. Čašćenje prema Djevici Mariji prisutno je u Crkvi već od samih početaka i već od početka 4. stoljeća javljaju se marijanski blagdani: u nekima se veliča Djevičina uloga u povijesti spasenja, u drugima se pak slave glavni trenuci njezina zemaljskog života.

Značenje današnje svetkovine sadržano je u zaključnim riječima dogmatske definicije, koju je proglasio časni Pio XII. 1. studenoga 1950.: "Marija vazda djevica, Bezgrješna majka Božja, nakon što je okončala svoj zemaljski život, bila je dušom i tijelom uznesena u nebesku slavu" (Apost. konst. Munificentissimus Deus, AAS 42 [1950.], 770).

Umjetnici svih razdoblja na svojim su slikama i kipovima prikazivali svetost Majke Gospodinove urešujući crkve i svetišta. Pjesnici, pisci i glazbenici pridonijeli su čašćenju Djevice himnima i liturgijskim pjesmama. Od Istoka do Zapada onu koja je Sva sveta zaziva se Majkom nebeskom, koja drži Sina Božjega u rukama i pod čijim okriljem nalazi utočište cio ljudski rod, drevnom molitvom: "Pod obranu se tvoju utječemo, sveta Bogorodice, ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego nas od svih pogibelji uvijek oslobodi Djevice slavna i blagoslovljena".

U Evanđelju svetkovine Vele Gospe, sv. Luka (1, 39-56) opisuje ispunjenje spasenja po Djevici Mariji. Ona, u čijem se krilu utjelovio Svevišnji, nakon Anđelova navještaja, bez imalo

je oklijevanja pohitila rođakinji Elizabeti da joj donese Spasitelja svijeta. I, doista, "čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj dijete u utrobi. I napuni se Elizabeta Duha Svetoga", prepozna Majku Božju u onoj "što povjerova da će se ispuniti što joj je rečeno od Gospodina" (usp. Lk 1, 45). Dvije žene, koje su iščekivale ispunjenje Božjih obećanja, iskusiše predokus radosti dolaska Božjeg kraljevstva, radosti spasenja.

Marija je bila prva koja je povjerovala u Sina Božjega i bila je prva koja je tijelom i dušom uznesena na nebo. Prva je prihvatila i u ruke primila Isusa kad je još bio dijete i prva je prihvaćena u njegove ruke te uvedena u Očevo vječno Kraljevstvo. Marija, ponizna i jednostavna djevojka iz sela Nazareta, izgubljenog na periferiji Rimskoga Carstva, upravo zato što je prihvatila i živjela evanđelje, od Boga je primljena da za čitavu vječnost bude uz Sinovljevo prijestolje. Tako Gospodin silne zbacuje s prijestolja i uzdiže nezatne, rekao je Sveti Otac. Marijino uznesenje je veliko otajstvo koje se tiče svakoga od nas, koje se tiče naše budućnosti. Marija nam prethodi na putu kojim su se zaputili oni koji su – po krštenju – vezali svoje živote uz Isusa, objasnio je Papa. Današnje slavlje pretkazuje 'novo nebo i novu zemlju' s pobjedom uskrsloga Krista nad smrću i konačnim porazom zloga. Zbog toga, hvalospjev ponizne djevojke iz Galileje, izražen u himnu Veliča, postaje pjesma čitavoga čovječanstva, koje se raduje jer vidi Gospodina kako se prigiba nad sve ljude, ponizna stvorenja, i uzima ih sa sobom u nebo, ustvrdio je papa Franjo.

Izdaje:
Uprava Svetišta
Majke Božje Trsatske;
izlazi 3 puta godišnje

Glavni i odgovorni urednik:
fra Antun Jesenović

List uredio:
fra Igor Andrijević

Lektura i korektura:
Ana Pelčić, Martina Stilin,
Sara Lerga, fra Ivan Majić

Fotografija:
Arhiva Svetišta, WEB,
fra Matija Jurišić

Slika na naslovnici:
čudotvorna slika Majke Božje
Trsatske (detalj)

Adresa uredništva:
Frankopanski trg 12,
HR-51 000 Rijeka;
Tel. 051/452-900

Web stranica Svetišta:
www.trsat-svetiste.com.hr

Facebook:
Svetište Majke Božje
Trsatske - Rijeka

E-mail adresa:
franjevacki.samostan.rijeka@ri.t-com.hr

ISSN 1331-703
BROJ: 2/2017
Godina izlazenja: L
Vela Gospa 2017., Rijeka

Draga braćo i sestre, poštovani štovatelji Majke Božje Trsatske, povjerimo se našoj nebeskoj Majci koja "uznesena u nebo nije prekinula svoje poslanje zagovora i spasenja" (apost. pob. Marialis cultus, 18, AAS 66 [1974], 130). Njoj, predvodnici apostolâ, pomoćnici mučenika, svjetlu svetih, moćnoj zaštitnici svih kršćana, uputimo svoju molitvu, moleći je da nas prati na ovom zemaljskom životu, da nam pomogne vidjeti nebo i da nas okupi jednoga dana kod svojega Sina Isusa Krista - jedinog Spasitelja svijeta.

VELIKA GOSPA - OTVORENO NEBO ZA SVE NAS

Marija je prva od nas ljudi i vjernika koja je ušla u nebesku slavu

Velika su i čudesna svetišta posvećena Isusovoj i našoj Majci. Tako smo ovih dana u našem najstarijem svetištu na Trsatu

proslavili 650. godišnjicu kako se njezina slika časti na Trsatu. Nismo mogli ne zahvaliti dobrom Bogu na tom velikom daru. U Svetištu se s ljubavlju slave svi Marijini blagdani, ali posebno mjesto u liturgijskoj godini zauzima Velika Gospa – Uznesenje Blažene Djevice na nebo. Marija se odazvala Božjem pozivu da bude suradnica spasenja. Nije znala što to sve znači, ali je s vjerom uvidjela da se radi o Božjem planu i da će Bog sve urediti tako da svojim “fiat” – “neka mi bude” doprinese ostvarenju i ispunjenju Božjeg plana. Poznavala je Božji plan iz starozavjetnih spisa i znala je da Bog računa na njezinu suradničku ulogu. Bila je obdarena milostima, ona je “milosti puna” do te mjere da može aktivno sudjelovati u Božjem planu.

Božji odabir nije ju oslobodio životnih nevolja i muka koje su povezane s Isusom, njezinim Sinom. U svojoj

poniznosti, jednostavnosti i malenosti, ona je prihvatila biti majka Sina Božjega te je izvršila to spasenjsko poslanje koje uključuje tajnu navještenja, rođenja u Betlehemu i posluživanja Isusa u svim njegovim potrebama od najranije mladosti do njegove smrti na križu. I nakon Isusove smrti, Marija je imala iznimno važnu i nezamjenjivu ulogu u zboru dvanaestorice. U prvoj Crkvi bila je primjer molitve, zajedništva i jedinstva. Nakon njezine smrti crkva vjeruje da ju je Bog uzeo u nebesku slavu, što posebno slavimo na Veliku Gospu.

Crkva od početka vjeruje u Marijinu posebnost u redu spasenja. Na Istoku se već od VI. stoljeća slavi Marijino usnuće ili uspenije, a na Zapadu se od prvih stoljeća slavi i vjeruje u Marijino uznesenje na nebo. Tijekom dugih stoljeća Crkva je razmišljala, razmatrala i ispitivala svoju vjeru o Mariji i tek 1950. godine papa Pio XII. proglasio je dogmu o uznesenju Marijinu u nebesku slavu tijelom i dušom. “Crkva je promatrajući Marijin život došla do zaključka da je Marija čitavom stvarnošću svoga života, dakle i tijelom i dušom, ušla u to dovršenje kojemu se svaki kršćanin nada. Važno je pri tome uvidjeti da je time učvršćeno gledanje

na čovjeka kao jedno i jedinstveno biće, a ne podijeljeno na dušu i tijelo.

Čovjekov je cilj da on nađe svoje dovršenje u nebeskoj slavi, u duhu i u proslavljenome tijelu. Marijino uznesenje upravo to poručuje: čovjek je pozvan da tijelom i dušom uđe u Božji život i njegovu slavu. Slaveći Mariju uznesenu na nebo tijelom i dušom mi priznajemo veličinu svakoga čovjeka koja se ostvaruje po Božjem milosrđu. Marijino uznesenje dakle poručuje: tijelo se spašava. Tako u Mariji Crkva gleda svoj vlastiti uzor i svoju vlastitu budućnost” (A. Rebić, Homilije A, str. 275).

Drugim riječima, nebo je otvoreno, budućnost je započela i za nas, živu Crkvu kako nam je obećao Isus: “Idem pripremiti Vam mjesto da i vi budete gdje sam ja”. Marija je prva od nas ljudi i vjernika koja je ušla u nebesku slavu, a mi smo još na putu. Slijedimo njezin primjer vjere i predanja Bogu i ljudima. Neka nas i njezin zagovor prati do konačnog susreta u Nebu.

fra Antun Jesenović, čuvar svetišta

SLIKA GOSPE TRSATSKE I NJEZINA OBLJETNICA

Uz obljetnicu slike i pola stoljeća lista "Marijin Trsat"

Prvog dana mjeseca srpnja ove, 2017. godine na Trsatu smo proslavili 650 godina otkako je na Trsatu, u trsatskom Svetištu prisutna slika Gospe Trsatske. Svečanost je predvodio kardinal Josip Bozanić u dostojanstvu izaslanika samoga pape Franje. Uz njega su na oltaru bila još sedmorica nadbiskupa i biskupa i velik broj svećenika. Sunce je pržilo, ali štovatelji Gospe Trsatske su zaboravili i na vrućinu te se uključili pjesmom u proslavu i s pažnjom slušali kardinalovu propovijed. Većina ih je prije proslave svete mise pristupila sakramentu ispovijedi, a mnogi su to učinili još nakon propovijedi. Hodočasnici su vrvjeli u crkvi, prilazili do glavnog oltara i pogledom nastojali dotaknuti sliku Gospe Trsatske, a zatim su se kretali oko crkve po samostanskom hodniku i Kapeli zavjetnih darova kao i vrtu te se uspinjali na Forticu. Bio je to dan koji će sudionici proslave još dugo pamtit.

Slavljenje Velike Gospe

Na Trsatu se tako slavi svake godine i Velika Gospa. Večernju blagdansku misu redovito predvodi koji naš hrvatski biskup ili nadbiskup, ali vjernici su na Trsatu od ranoga jutra pa do kasne večeri. Naravno, mise su svaki sat od 7 do 11 sati. Vjernici se ispovijedaju i nije dovoljno da u ispovjedaonicama u Marijinom perivoju u samostanskom vrtu budu samo franjevci trsatskog samostana. Potrebno je barem petnaest ispovjednika.

Crkva mora biti tog dana slobodna od bogoslužja jer se u njoj vjernici svrstavaju u dugu procesiju i korak po korak, svakako zastajkujući, približavaju se glavnom oltaru i pogledom miluju lik Gospe Trsatske. Pogledom se susreću s njezinim likom i priopćuju joj vlastite potrebe kao i molitve za sebe i za svoje najbliže koji su u nevolji. To je zadivljujuća povorka štovatelja Gospe Trsatske. Oni se ne mole sjedeći ili klečeći u klupama. Žele doći u neposredni dodir sa slikom Gospe Trsatske i obići njezin oltar te joj tada kazati ono što im je na srcu, bilo svoje tjeskobe i nevolje ili joj zahvaliti za njezinu pomoć i zagovor. Sve se to odvija u tišini, ali u mimohodu oko slike Gospe Trsatske koja stoji visoko na oltaru. Zadivljuje taj ophod i predstavlja

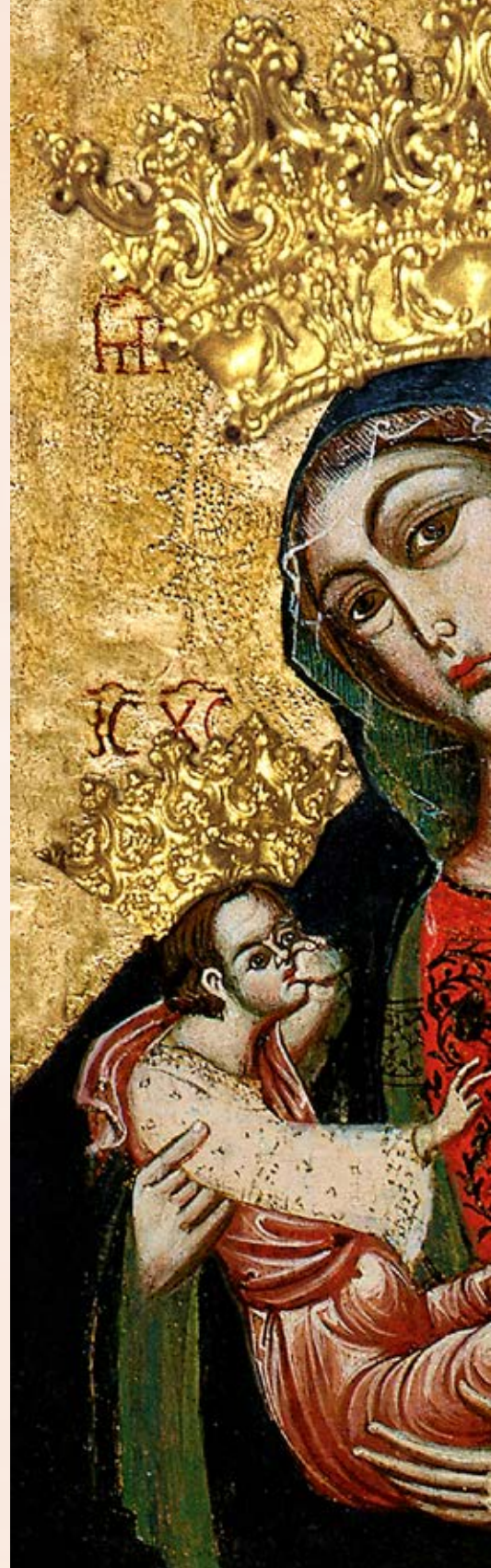
vrlo jasnu vlastitost trsatskog Svetišta Majke Božje, neponovljivu u drugim marijanskim svetištima. Sadržaj tihih molitava ostaje tajna molitelja. Vidljiv je tih govor bez riječi, više po pokretu usana i jasnom pogledu koji molitelji upravljaju Gospi Trsatskoj na oltaru.

Teško je reći spominju li molitelji u svojim molitvama dostojanstvo uznesenja na nebo Majke Isusove Marije i koliko to ističu. Isto je tako tajna koliko u svojim molitvama mole za vlastito životno ostvarenje u kraljevstvu nebeskom uz nju. Budući da tog blagdana propovijedi sadrže govor o toj vjerskoj istini Marijinog uznesenja na nebo, posijana je u svijest svima koji slave taj blagdan, riječ o toj vjerskoj istini. Stoga se smije zaključiti da je i u tihe molitve svih koji obilaze oko oltara Gospe Trsatske uključena ispovijed te vjerske istine i vapaj da molitelj bude jednom uz Majku Mariju u kraljevstvu nebeskom.

650. godina slike Gospe Trsatske na Trsatu

Dakle, na blagdan Velike Gospe, ali tako i svakoga dana vjernici prilaze glavnom oltaru na kojem je slika Gospe Trsatske i u tihoj molitvi upravljaju osobne prošnje Majci Božjoj. Njezin lik je na tom oltaru od davne 1367. godine što znači da je na tom mjestu 650 godina. Stariji među nama se prisjećaju velike proslave 600. godišnjice što je Gospina slika na Trsatu. Tu godišnjicu je 1967. godine, tj. prije pet desetljeća predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Šeper kao izaslanik pape Pavla VI. Bio je to važan događaj. On je izazvao uređenje samostanskog vrta za bogoslužni prostor, zatim pokrenuo list Marijin Trsat i val redovitih hodočašća mnogih hrvatskih i slovenskih župa na Trsat jer je iste godine i tadašnja država dopustila autobusnim poduzećima voziti hodočasnike koji su tako mogli u istom danu stići na Trsat i vratiti se svojim kućama. Kratko rečeno: svečana proslava 600. godišnjice Gospine slike na Trsatu bila je važna prekretnica u štovanju Gospe Trsatske u vremenu socijalističke Jugoslavije.

U ovoj godini slavljenja 650. godišnjice slike Gospe Trsatske na Trsatu nije na odmet obnoviti povijest njezinog

dolaska na Trsat. Oslonac za prikaz te povijesti neka nam budu zapisi prvog povjesničara trsatskog svetišta fra Franje Glavinića, cijenjenog hrvatskog književnika kojega je poznavao i grad Rijeka pa je još za bivše države jednu trsatsku ulicu bila imenovala njegovim imenom i prezimenom. Glavinić je bio trojezični pisac. Na hrvatskom je napisao i tiskao tri djela: Četiri posljednja čovika (Venetiis, 1628.), Cvit svetih (Venetiis, 1628.) i Svitlost duše virne (Venetiis, 1632.).

Dvije knjige je napisao na talijanskom jeziku: *Historia Tersattana* (Udine, 1648.) i *Origine della Provincia Bosna Croatia* (Udine, 1648.), a jednu na latinskom.

Glavinić u *Povijesti Trsata* (str. 25-26) piše da je papa Urban V. po franjevcu ocu Bonifaciju iz Napulja, apostolskom propovjedniku, poslao na Trsat sliku blažene Djevice Marije koju je naslikao sv. Luka evanđelist. Urban V. je bio podrijetlom Francuz. Nakon što

bio izabran za tu najvišu crkvenu službu, boravio je u Avinjonu u Francuskoj dok se nije 1362. odlučio vratiti u Rim. Na povratku je i prije nego što je stigao u Rim zaželio posjetiti kuću Sv. Obitelji u Loretu. On je bio prvi papa koji je pohodio Loreto. Kada je onamo stigao, dobro se je obavijestio o događajima u vezi s prijenosom sv. kuće iz Svete Zemlje u Loreto i tako je saznao da je ona prije nego što je stigla u Loreto bila tri godine i sedam mjeseci na Trsatu. Kada je papa čuo za prethodni boravak Svete kuće na Trsatu, odlučio je počastiti to mjesto gdje je ona bila na Trsatu i potaknuti pobožnost hrvatskoga naroda prema slavnoj Djevici Mariji. Darovao im je sliku Majke Božje, uvjeren da je tu sliku naslikao sv. Luka evanđelist.

Slika Gospe Trsatske

Naravno, danas je slika Gospe Trsatske objekt štovanja vjernika, ali ipak ima prvenstvenu zadaću upozoriti na ulogu Majke Marije u Isusovom životu kao i u životu prve Crkve. Slika je zapravo zbir od pet slika koje su u međusobnom odnosu. One su na središnjoj slici i na dvjema bočnim daskama, a na tim dvjema bočnim daskama su po dvije manje slike. Na središnjoj dasci je lik Majke Marije koja na rukama drži dijete Isusa i hrani ga na svojim prsima. Majka Marija privija Isusa na grudima, ali je pogled usmjerila prema onima koji gledaju nju na slici. Upravo taj njezin stav ohrabruje vjernike da pogledom upijaju taj prizor, uvjereni da ih Majka Marija gleda i sluša njihove molitve. Povjesničari umjetnosti prosuđivali su vrijeme nastanka slike, a i sam sadržaj njezinog prikaza usredotočujući se na sam lik Majke Božje. Slike na bočnim vratima nisu ih zanimale i o njima najčešće ne pišu ništa. No, ne smije ih se zanemariti kao ni poruku koju donose. Desna vratašca slike u gornjem dijelu spominju Navještenje Djevici Mariji da će biti majka Sina Božjega. Tako ta slika uvodi u središnju sliku na kojoj Majka Marija doji dijete Isusa. Na donjem dijelu tih vratašca su tri muška lika. Prepoznatljiviji su danas središnji lik apostol Bartol i lijevi lik prvomučenik đakon Stjepan. U gornjoj slici drugih vratašca prikazana je Isusova smrt na križu, a podno križa su Majka Marija i apostol Ivan. To je dakle kraj zemaljskog života. Ispod te slike su opet tri muška lika. Prepoznatljiviji su apostoli Petar i Pavao, dok je treći lik još uvijek neprepoznatljiv.

Što je poruka ove kompozicije svih pet slika? Najbolje je izrazio sadržaj te kompozicije od pet slika papa sv. Ivan Pa-

vao II. kada je 2003. bio na Trsatu. Tada je već bio bolestan i star pa su ga na kolicima dogurali do oltara Gospe Trsatske, a on je zatražio klekalo. Spustio se na klekalo i neko vrijeme promatrao sliku Gospe Trsatske, pomolio se i zatim rekao: "Ovo je lik Marije Majke Crkve". Doista je imao pravo, jer prva slika na bočnim vratima prikazuje Navještenje Mariji da ju je Bog izabrao za Isusovu majku, središnja slika prikazuje Mariju koja na grudima drži Isusa i hrani ga, a prva slika na drugoj, bočnoj strani, apostola i prvomučenika đakona Stjepana. Svi su oni graditelji apostolske Crkve. Dakle, jasno je potvrđena uloga Majke Marije nakon Isusovog uskrsnuća i uzlaska na nebo. Tada ona živi s apostolima i podržava ih u njihovoj zadaći izgradnje Isusove zajednice, Crkve.

Početak izlaženja lista i pokretanje "Marijinog Trsata"

Proslava 600. obljetnice slike Gospe Trsatske nadahnula je mnoge promjene u njezinu slavljenju. Budući da su mnogi čitatelji Marijina Trsata sami svjedoci tih promjena, ne treba ih sve spominjati, već je dovoljno upozoriti da je tada započeo izlaziti i sam list *Marijin Trsat*. On prati zbivanja na Trsatu i u svetištu Gospe Trsatske. Danas izlazi tri puta godišnje, a u prvim godinama izlaženja bio je pred čitateljima četiri puta godišnje. Glavna zadaća bila mu je zabilježiti mjesta iz kojih su dolazili hodočasnici. Urednik je lista gotovo redovito razgovarao s kojim od voditelja hodočasnika kako bi saznao koji su motivi pokretali vjernike na hodočašća. List "Marijin Trsat" svojim naslovom otkriva da mu je osnovni sadržaj vezan uz život i rad Svetišta Majke Božje Trsatske, da mu je Trsatsko svetište izdavač, da ono vodi brigu o njegovom izlaženju, ali sam naslov časopisa još ne otkriva i da ga uređuje jedan od članova franjevačkog samostana na Trsatu.

fra Emanuel Hoško

S MARIJINOM HRABROŠĆU IDIMO NAPRIJED

Uz 50. obljetnicu Marijinog Trsata - vjesnika evangelizacije

1. Marija - primjer ostvarenja Božje utopije

U vremenu kada mnogi gube korak s vremenom, kada prevladava određena apatija, kada se sve slabije snalazimo u toliko isticanoj novoj evangelizaciji, valja se daleko odgovornije vratiti Isusu i njegovom stavu. On nije čekao da se stvari bolje poslože, da nastane bolja situacija, već je zagazio u mučnu povijest ondašnjega naroda i krenuo u veliki Božji projekt spašavanja čovjeka.

Isus se prihvatio zadatka grandioznog Božjega projekta zajedništva ljudi s Bogom i međusobno, što je jedini smisao za koji se isplati živjeti. I ta je utopija ili priželjkivana budućnost pokrenula ili barem dobrim dijelom preokrenula povijest. Upravo je Mariju pokrenula ta utopija, odnosno vjera zbog koje ju, od Elizabete pa dalje, blaženom nazivaju svi naraštaji. Nije ostala u sumnji nakon pitanja "Kako će to biti?", već je pristala na tu Božju avanturu koja ju je dovela do uznesenja na nebo dušom i tijelom. Nisu li i sve svece pokretali utopistički ideali, ljudski naizgled neostvarivi. Takav duboko vjernički i optimistički stav pomogao je da su, potpomognuti Božjom milošću, učinili gotovo nemoguće stvari.

Neophodno je, dakle, biti prorok, tj. vjerovati u vrijednost utopije, čije je značenje u tome da pospešuje posljednji ishod povijesti, a to je ostvarenje Kraljevstva nebeskoga. Ona je svjetionik koji osvjetljuje hod ljudi, cilj koji nas pokreće, magnet koji nas privlači. Pa zašto onda ne vjerovati da kršćanska utopija može "revolucionirati" svijet? Upravo ona odgovara najdubljim čovjekovim potrebama.

2. Rješenje u zajedništvu i zbijanju redova

Svetište Majke Božje Trsatske stoljećima je svjedočilo da se isplati ići naprijed, ali s Marijinom hrabrošću. Svi oni, od predvoditelja (otaca franjevac) do redovitih vjernika, hodočasnika i prolaznika, nosili su u sebi

barem tračak nade da je moguć bolji početak i svršetak svijeta ako se poslušaju Marijino upozorenje da činimo sve što njen Sin kaže. Svratimo, naime, pažnju na njene riječi poslužiteljima na svadbi u Kani Galilejskoj: "Učinite sve..." Riječ je o udruživanju snaga, jer njen je Sin došao ljude okupiti, dok je Sotonin cilj razdvojiti i podijeliti pa će se onda lakše s ljudima manipulirati i od njih stvarati robove.

Bilo da se radi o svećenicima, redovnicima i redovnicama, bilo o ostalim vjernicima, rješenje je u zbijanju redova s Marijom oko Isusa, u zajedničkom promišljanju i djelovanju a ne u soliranju, makar netko bio i jako pametan. Redovnicima je to još svojstvenije pa se zato i zovu braća (fratres). Ta složna braća pokretala su ovdje niz evangelizacijskih inicijativa kojima pripada i pred 50 godina pokrenuti Marijin Trsat, koji nije samo bilježio ono što se ovdje događalo već je povezivao, nadahnjivao i objedinjavao sve one koji se ovdje okupljaju. Valja im odati priznanje, a neka mi bude dopušteno da me taj broj 50 podsjeća ove godine i na 50 godina moga svećeništva. Od mladosti do danas, uz Svetište Majke Božje Krasnarske, dolazio sam ovdje na Trsat i nalazio nešto posebno, što se samo ovdje može doživjeti. Nitko ne može ostati ravnodušan promatrajući po mnogočemu posebnu ikonu Majke Božje Trsatske, čiju smo 650. obljetnicu postojanja ovdje nedavno proslavili. Marija zaista na Trsatu posebno govori! Stoga valja izraziti priznanje franjevcima koji su ovdje, po Marijinu zagovoru, gajili Isusovu utopiju spasenja čovjeka bogotražitelja, nadahnuti životom i djelom sv. Franje.

Od mlađih generacija, spremnih oduprijeti se razornome subjektivizmu i individualizmu, očekuje se nova evangelizacijska fantazija. Njemački teolog H. Schalück, inače raniji franjevački generalni ministar, u djelu "Mudrost ribara", donosi ovu priču: "Ribar, član jedne biblijske skupine u brazilskoj župi, upita Alfreda, njihova dušobrižnika: 'Zašto je Isus upravo ribare izabrao za svoje učenike i za vod-

stvo Crkve?' Prije nego što je Alfredo išta odgovorio, riječ prihvati drugi ribar iz skupine i odgovori: 'Tko se želi zemljom kretati, taj izgrađuje ceste i asfaltira ih. Tako ljudi na kopnu upotrebljavaju uvijek isti put da bi došli do cilja. Ribar, pak, mora ribe tražiti tamo gdje one jesu. Tako je svakoga dana u potrazi za novim putom. Jer može se lako dogoditi da put od jučer ne vodi ribama danas.'

Zar današnji ribari - misionari ne bi trebali nešto više naučiti iz ove priče? Jer ako svećenici, redovnici i redovnice, kršćani i kršćanske zajednice ne budu više misionari, neće se dogoditi nova evangelizacija. Nužno je stvaralaštvo kroz meditaciju i molitvu, i to zajedno! Često se govori da je Trsatsko svetište najveća "riječka propovjedaonica". I to je točno. Međutim, situacija govori da nije dosta samo ljude čekati. Vrijeme je tzv. personalizirane evangelizacije, kroz osobne kontakte čak i po kućama, duhovne razgovore koji će često sličiti probijanju santa leda koje su se, uslijed raznih kulturalnih scenarija ovoga vremena, stvorile u odnosu na Boga i, posebice, kršćanstvo. Štoviše, danas je ugrožena i vjera u čovjeka kojemu treba pomoći da shvati od koga je zarobljen i tko to njime vlada.

3. Poput Marije prepustiti se vodstvu Duha Svetoga

Vrijeme je jačega okretanja Bogu. Na njega treba više misliti i s njime drugovati pa ćemo biti osposobljeniji doći do čovjeka koji se u znanosti i tehnici, danas s elektroničkim medijima, vinuo put svojega neba, misleći da mu nitko nije ravan, dok se u isto vrijeme uvjerava kako je sve osamljeniji, ranjiviji i jadniji. Takvi su sada prva naša briga, makar se nalazili na raznim životnim periferijama. Jer oni su u većini i čekaju drugačiji pastoral. Makar se činilo da Boga odbacuju, ipak nisu daleko od njega. Jer kršćanski je stav da Bog nikada nikoga ne napušta, njemu nitko nije nevažan, ni onaj koga mi kršćani znamo otpisati. A tu se ne smije sustati, makar smo povremeno

u napasti da se ne možemo boriti s izazovima ovoga svijeta jer nemamo adekvatna sredstva. Naprotiv, kršćani poput Marije vjeruju da je Duh Sveti protagonist misije, on je pokretač novoga evangelizacijskoga proljeća Crkve. Ona se otvorila njegovu silasku u vrijeme Navještenja kao i u dvorani Posljednje večere. On ju je doveo do konačne proslave. To je i naš put.

Završavajući nastavke u Marijinom Trsatu, pomičući se u poznijim godinama prema rodnoj Gackoj dolini, želim zahvaliti svima koji su imali povjerenja da se na ovakav način može nešto doprinijeti širenju radosne i angažirane vjere kakvu je Marija pokazala. A to su trsatski franjevci i urednici ovoga lista s kojima sam dijelio mnogo radosnih trenutaka, od bratskoga stola do sudjelovanja u nekim posebnim programima. Svima, kao pridruženi vanjski član, na svemu od srca zahvaljujem. Nadahnjivali su me i čitatelji koji su mi se osobno javljali i izražavali priznanje. Ja sam se samo smatrao evanđeoskim beskorisnim slugom, u uvjerenju da je Bog onaj koji sve čini, koristeći se i našim skromnim doprinosom. Završavam riječima meni najdražega i najboljega profesora franjevca, velikoga štovatelja Majke Božje Trsatske, o. dr. Bonaventure Dude: "Volio bih da mu budem izvrsnim učenikom i zahvalan sam mu što se nikada nijednog svoga učenika nije odrekao, pa ma kako nesavršen bio. I molim ga da me jednom prizna pred Ocem nebeskim." Mene i sve vas, štovani čitatelji Marijinog Trsata.

mons. dr. Milan Šimunović

I ❤️
Marija

SVETKOVINA GOSPE TRSATSKE

Majka Božja na Trsatu svojim pogledom ljubi i tješi svoje vjerne

U srijedu, 10. svibnja 2017. godine, svečano smo proslavili ovogodišnju svetkovinu Majke Božje Trsatske, čuvarice grada Rijeke. Tome je prethodila trodnevna duhovna priprava, koju je nakon marijanskih pobožnosti predvodio fra Tomislav Šanko s Krnjeva. Svakoga od ta tri dana hodočastile su različite skupine vjernika Blaženoj Djevici Mariji na naš Trsat: pomorci, bratstva FSR-a i Frame, redovničke zajednice, različite udruge, molitvene zajednice, grupe mladih i vjernici Trsata, Rijeke i okolice.

U prijepodnevnim satima velik broj članova Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda okupilo se na Trsat, gdje su svi zajedno proslavili svetu misu u 11 sati, na kojoj su se zavjetovali Majci Božjoj Trsatskoj, Majci Milosti, zaštitnici Provincije. Misno slavlje je predvodio provinci-

jalni ministar fra Ilija Vrdoljak. Ove godine proslava je bila u znaku visoke 650. obljetnice dolaska čudotvorne slike Majke Milosti - Ikone Gospe Trsatske - dara pape Urbana V. 1367. godine, te 726. obljetnice čudesnog događaja prijenosa Nazaretske kućice iz Isusove i Marijine domovine na Trsat. Tijekom cijeloga dana pristizali su hodočasnici iz različitih mjesta: Zagreba, Dalmacije, Gorskog Kotara, Kvarnera i Rijeke. Mnogi su došli Majci Božjoj Trsatskoj na proslavu ove obljetnice. Svete Mise su bile posjećene u velikom broju a franjevci ispovijednici cijelo su vrijeme dočekivali vjernike u sakramentu pomirenja. Riječki nadbiskup mons. dr. Ivan Devčić predvodio je svečanu procesiju i središnje misno slavlje u 18:30 sati u zajedništvu sa svećenicima Riječke nadbiskupije i braćom trsatskim franjevcima.

Nadbiskup je u svojoj propovijedi istaknuo Marijin presudan značaj u umjetnosti, književnosti, kulturi i povijesti budući da je upravo njen lik bio poticaj mnogima da se u svojim kreativnim ostvarenjima nadahnjuju njenim likom. U tom smislu, istaknutu ulogu ima pisac evanđelja sv. Luka kojemu se, zbog dobrog portretiranja Blažene Djevice Marije, pripisuje autorstvo ikona Presvete Bogorodice. Međutim, isto tako, nadbiskup je napomenuo i Marijinu duhovnu dimenziju u kojoj je ona imala vjeru i nadu protiv svake nade. Ona je, za razliku od apostola koji su imali vjeru u vrijeme Isusovih čudesa, a poslije je gubili ili padali u sumnju, bila postojana u vjeri i može nam biti primjer vjere i pouzdanja u Božji plan. I dok nam likovna umjetnost nudi različite varijante lijepih Marijinih slika i ikona, prihvaćanjem te Marijine vjere svaki vjernik dobiva priliku da bude slika Marije Bogorodice provodeći u život to Marijino pouzdanje, vjeru i nadu i time se u nama, ako je nasljedujemo, odražava možda čak i ljepši Marijin lik od onih umjetnički naslikanih.

U tom smislu, Marija nam treba biti trajna inspiracija, zaključio je nadbiskup svoju propovijed.

IZASLANIK PAPE FRANJE: KARDINAL JOSIP BOZANIĆ

Proslavljena 650. obljetnica dolaska slike Majke Božje od milosti

Iz kardinalove propovijedi: "Recite, draga braćo i sestre, vi sinovi i kćeri Gospe Trsatske, vi hodočasnici koji ste danas došli svojoj Majci, i koji joj svake godine dolazite s molitvom na usnama, može li itko stati pred čudotvornu sliku Majke milosti, može li se itko iskreno suočiti s njezinim smirenim i prodornim pogledom, a da pri tom ne preobrazi kršno tlo svoje duše, možda ispunjene taštom ohološću, u njivu plodne poniznosti. Baš ovdje, na Trsatu, posebno je vidljivo da se tek u poniznosti ostvaruje istinska duhovna ravnopravnost odnosa zemaljskog djeteta i nebeske Majke, one koja nas danomice uči da se u poniznosti čovjek uzvisuje do razine dostojanstva djeteta Božjega.

Zato danas treba od Boga moliti da nam udijeli tu milost da nam se susretnu pogledi, naš pogled s pogledom Majke Božje Trsatske, s pogledom iz kojega se rađa novi čovjek, s pogledom koji je u stanju obnoviti svakoga od nas, naše obitelji, Crkvu i društvo.

Braćo i sestre, Svetište Majke Božje Trsatske je Marijin i naš dom. Ovdje nas Marija uvodi u zajedništvo s Bogom, u zajedništvo Presvetog Trojstva: Oca, Sina i Duha Svetoga. Kod Marije smo blizu Bogu. A tko je u miru s Bogom, u miru je i sam sa sobom te oko sebe širi ozračje mira, vedrine i prihvaćanja."

U subotu 01. srpnja 2017. godine u Trsatskom svetištu proslavili smo 650. obljetnicu dolaska čudotvorne slike Majke Božje koju je papa Urban 1367. darovao trsatskim vjernicima. Brojne

hodočasnike i domaće vjernike predvodio je u svečanom euharistijskom slavlju izvanredni izaslanik pape Franje, zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s riječkim nadbiskupom i metropolitom mons. Ivanom Devčićem, porečkim pulskim biskupom mons. Draženom Kutlešom, krčkim biskupom mons. Ivicom Petanjkom, gospičko-senjskim biskupom mons. Zdenkom Križićem, porečkim i pulskim biskupom u miru mons. Ivanom Milovanom, krčkim biskupom u miru mons. Valterom Županom, otpravnikom poslova Apostolske nuncijature mons. Januszom Blachowiakom, provincijalom Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Ilijom Vrdoljakom, čuvarom Trsatskog svetišta i gvardijanom fra Antunom Jesenovićem, kanonikom i kancelarom Riječke nadbiskupije mons. Nikolom Imbrišakom te ostalim svećenicima i redovnicima.

Na samom početku proslave, nakon uvodnog pozdrava mons. Devčića, pročitan je papin Dekret o imenovanju kardinala Bozanića izvanrednim izaslanikom ove svečane proslave u kojem papa Franjo podsjeća na događaj kada je Njegov "predšasnik, blaženi Urban V., vraćajući se iz Avignona, godine 1367. pobožno pohodio Loreto, susreo je tamo hrvatske hodočasnike, čijom je vjerom bio veoma ganut te im je tako sam od sebe darovao prekrasnu sliku Bogorodice, da bi osjetili prisutnost ljubljene Majke tješiteljice i pomoćni-

ce". Nadbiskup Devčić u prigodnom je pozdravu izrazio zahvalnost papi Franji što je prihvatio pokroviteljstvo nad proslavom 650. obljetnice dolaska slike Gospe Trsatske na Trsat i poslao kao svoga izaslanika kardinala Bozanića. U homiliji je kardinal Bozanić najprije izrazio svoju radost što je "kao sin ovoga dragoga primorskog kraja i on ujedno i hodočasnik Majci Isusovoj i Materi našoj koja nam je uvijek blizu, osobito u našim životnim potrebama", a zatim je istaknuo vrijednost šutnje i molitve u našim životima. U tim trenucima, u osobnom razgovoru s Bogom, u slušanju Boga u tišini svoga srca, po uzoru na Mariju, Boga uvijek susrećemo jer nas On uvijek čeka, Bog nas želi susretati i u našoj svakidašnjici jer Boga, koji beskrajno ljubi čovjeka, možemo susretati na svim putovima našega života – istaknuo je kardinal.

Katoličkim obiteljima poručio je da se ne ustručavaju zajedno, kao obitelj, pohađati Mariju na Trsatu i ovdje zajedno moliti i tu obiteljsku molitvu prenijeti u svoje kuće, u svoj dom, da bi svaka naša obitelj bila i mali Nazaret, da bi svaka naša obitelj bila i mali Trsat. U zaključku svoje homilije, papin izaslanik Josip kard. Bozanić, podsjetio je okupljene na hodočašće svetog Ivana Pavla II., pape u Trsatsko svetištu 2003. godine, koje je zlatnim slovima upisano u povijest ovog Svetišta, ali i na česta hodočašća bl. Alojzija Stepinca koji se upravo na ovome mjestu žarko preporučivao Presvetoj Bogorodici Mariji.

Prije završnog blagoslova prigodnu riječ uputio je provincijal Franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Vrdoljak, a u znak zahvale što je predvodio ovo slavlje, kardinalu Bozaniću poklonjen je pretisak originalnog izdanja knjige "Historia Tersattana" (Povijest Trsata) iz 1648. godine te Trsatski molitvenik. Prije molitve pred čudotvornom slikom Majke Božje Trsatske, okupljenima se još jednom obratio kardinal Bozanić, odajući priznanje trsatskim franjevcima koje je potaknuo da budu oni koji će hodočasnike uvijek dovoditi Majci Božjoj Trsatskoj sa zavjetom odanosti Mariji koja nas uvijek vodi Kristu – zaključio je kardinal Bozanić.

Marijin Trsat

50. OBLJETNICA VJESNIKA MARIJIN TRSAT

Prvi broj Marijinog Trsata tiskan 15. kolovoza 1967.god.

Dragi čitatelji, štovatelji Majke Božje Trsatske!

Vjesnik Marijin Trsat pojavio se najprije kao odgovor na potrebu da braća franjevci, svećenici, vjernici i hodočasnici budu informirani o događanjima u našem Svetištu. Slaveći zlatni jubilej, 50. godina izlaženja Vjesnika Trsatskog svetišta, časopisa Marijin Trsat, zahvaljujemo Bogu za sve darove koje je našem Svetištu i hrvatskom narodu darovao proteklih pedeset godina.

Želimo reći: hvala svima! Hvala Upravi Svetišta i Uredništvu, svim urednicima, braći franjevcima koji su se pobrinuli za ovaj naš tisak. Zahvaljujemo svim suradnicima: lektorima, onima koji su pisali i tako dali veliki doprinos sadržaju i prepoznatljivosti Vjesnika. Veliko hvala Vama štovateljima Majke Božje Trsatske koji redovito dolazite na Trsat, Vama vjernim čitateljima, vjernicima i hodočasnicima, svima koji ste zainteresirani i čitate naš Vjesnik Svetišta Majke Božje Trsatske u Rijeci.

Hvala i onim našim dragima koji su preselili s ovoga svijeta, otišli "obilježeni znakom vjere" te se sada u nebeskoj Crkvi raduju što se na ovaj način i dalje širi ljubav prema Bogu i Majci Božjoj. Oni su uložili svoje napore da snažnije zaživi Božja poruka i prisutnost u hrvatskom crkvenom i društvenom životu, da se glas o Majci

Božjoj čuje ovim tiskanim medijem. Koristimo prigodu i kao poticaj za molitvu koju upućujemo Gospodinu da nam udjeli milost da ovaj list i nadalje ostane sredstvom evangelizacije, da bude Vjesnik koji će svojim tekstovima, u skladu s Predajom i crkvenim učiteljstvom, biti na obogaćenje i duhovni rast svih nas, napose kršćanskih obitelji i mladih. Neka nam Marija Zvijezda mora i dalje bude putokaz i učiteljica žive vjere, jer tko se suobličuje Mariji, postaje istodobno sličan Isusu. Stoga je cilj marijanski usmjerenoga Vjesnika približiti nas Isusu Kristu, Sinu Božjemu i Sinu Marijinu, upravo posredstvom milosti koje nam Bog po Mariji daje.

Budite i dalje s nama u velikoj obitelji Marijinih štovatelja i molitelja. Znajmo pohoditi svoju nebesku Majku koja nas svojom posebnom prisutnošću ovdje na Trsatu čeka i hrabri za naš svakodnevni život.

Iskreno hvala svima koji ste se ugradili u ovu povijest 50. godišnjice Marijinog Trsata, hvala Vam za svaku pomoć i sudjelovanje. Mi franjevci, čuvari Svetišta, svakodnevno molimo Majku Božju Trsatsku, Majku Crkve, Majku Milosti, Kraljicu Jadrana, Zvijezdu plavoga mora da Vam svima udjeli obilje blagoslova, ljubavi i mira.

Mir i dobro žele Vam trsatski franjevci! Gospo Trsatska, moli za nas!

godina "Marijinog Trsata" - Vjesnika Svetišta Majke Božje Trsatske - Rijeka

726. godina
SVETIŠTA - 10. svibnja 1291.
dolazak kućice

650. godina
ČUDOTVORNE SLIKE
MAJKE MILOSTI
1367. dolazak Ikone

564. godina
FRANJEVAČKE
PRISUTNOSTI
1453. franjevci postaju čuvari
Svetišta

302. godina
KRUNJENJA SLIKE
8. rujna 1715. prva izvan Italije

50. godina
VJESNIKA SVETIŠTA
15. kolovoza 1967. prvi broj
Marijinog Trsata

"Zdravo Zvijezdo plavoga mora, Majko Božja Trsatska"

Kao što mornari idu ka luci vođeni sjajem zvijezda, tako i kršćani idu ka nebeskome Raju, vođeni Marijom.

Sv. Toma Akvinski

POSVETNA MOLITVA

Majci Božjoj Trsatskoj

Zdravo Zvijezdo plavoga mora, Majko Božja Trsatska, Presveta Djevice i Bogorodice!
Sada i zauvijek, Tvome Prečistom Srcu posvećujemo sebe i svoje obitelji!

Sveta Mati s Trsata, prikaži nas Bogu Ocu, Sinu Isusu i Duhu Svetomu. Isprosi nam mir i dobro
i Božji blagoslov. Čuvaj nas i brani od svakoga zla, vidljivoga i nevidljivoga.

Trsatska Gospo, izmoli nam, sa svetim Josipom, milost nasljedovati svetu Nazaretsku Obitelj.
Tvome se zagovoru povjeravamo i pod Tvoju zaštitu stavljamo svoje živote i svoju budućnost!

Majko Milosti, kada dođe zadnja ura, pomози nam doći k Tebi u nebeski Raj gdje vladaju vječni mir,
neizreciva radost, ljubav i zajedništvo Svevišnjega i Trojedinoga Boga sa svima svetima. Amen.

Zdravo Marijo... Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu... Anđele čuvaru mili...

Majko Božja Trsatska, moli se za nas!

Totus Tuus - Potpuno Tvoji Marijo

RAZGOVOR S FRA BONAVENTUROM DUDOM

Franjevac i svećenik, ispovijednik i propovijednik, bibličar, teolog, sveučilišni profesor, prevoditelj, poliglot, pisac, pjesnik i skladatelj

Fra Bonaventura Duda, na krštenju Roko, rođen je u Rijeci 14. siječnja 1924. godine. Rano djetinjstvo proveo je u selu Krasu na otoku Krku, gdje je s pet i pol godina krenuo u pučku školu. Pohađao ju je do 1933. godine, a zatim školovanje nastavlja na Sušaku u građanskoj školi. U to vrijeme ministrirao je kod časnih sestara Sv. Križa i upoznao trsatske franjevence koje je, nakon drugog razreda, zamolio da ga prime u samostan. Primili su ga i 1935. poslali u Varaždin na franjevačku gimnaziju. U novicijatu je ušao 14. kolovoza 1941. godine u Varaždinu, jer je Trsat već bio okupiran. Pred Božić se cijeli novicijat odselio u Kloštar Ivanić. Poslije novicijata završili su svoju gimnaziju u Varaždinu, a od 5. listopada 1944. započeo je studij teologije u Zagrebu. Na KBF-u je diplomirao 30. lipnja 1950., a mladu misu je slavio na Trsatu 29. siječnja iste godine. U Rimu je doktorirao na An-

tonianumu (1956) i studirao na Papinskom biblijskom institutu, gdje je postigao i biblijski licencijat. Od jeseni 1957. do 1993. predavao je na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, gdje status redovnog profesora ima od 1969. kao pročelnik Katedre Svetoga pisma Novoga zavjeta. Više puta bio je prodekan, a od 1982. do 1986. dekan je KBF-a. Predavao je i na različitim institutima, a uz profesorski i predavački rad, često je sudjelovao na brojnim znanstvenim skupovima i objavljivao radove u stručnim časopisima i znanstvenim zbornicima. Paralelno je sedamnaest godina predavao i na Filozofsko-teološkom učilištu Hrvatske franjevačke provincije u Samoboru i na Trsatu.

Godine 1962. s fra Zorislavom Lajošem pokreće "Glas Koncila". Iste godine objavljuje prijevod talijanskog isusovca, veliku knjigu koja se skraćeno imenom naziva "Evangelje". Donosi

harmonički tekst evanđelja s vrlo malo priloga. Godina 1967. i 1968. posebno je važna ne samo za fra Bonaventuru Duda i fra Jerka Fućaka, nego i za cijelu Crkvu u Hrvata. Najavljuje se novi prijevod Biblije koju su vrlo brzo nazvali ZAGREBAČKA BIBLIJA, jer je to prvi put da se cijeli posao odvija u Zagrebu. Svi koji su taj posao radili, bili su sa njezinim uspjehom vrlo zadovoljni. Treba ovdje još reći da su od Nadbiskupskog duhovnog stola bili imenovani službeni cenzori dr. Celestin Tomić i dr. Ante Kresina. Detaljnije o tome velikom projektu može se pronaći u knjizi RAZGOVORI I RAZMIŠLJANJA p. Dude koja je izašla u izdanju "Teovizije". U suradnji s fra Jerkom Fućkom preveo je Novi zavjet (1972), a po nalogu Biskupske konferencije i novi Hrvatski lekcionar (1969), dok je za Časoslov (1972) preveo većinu novih himana.

1. Pater Bonaventura, iznimno mi je drago razgovarati s Vama za naš Vjesnik "Marijin Trsat". Odmah mi se u sjećanje vraća Zagreb kada sam kao bogoslov 2002. godine često dolazio kod Vas na ispovijed. Zahvalan sam Vam za te dane. Nakon što sam Vas u tekstu iznad predstavio u nekoliko rečenica našim čitateljima, recite nam, pater, kako ste i kako je Vaše zdravlje?

Hvala Bogu, dobro. Tu sam u našem franjevačkom samostanu u Varaždinu već tri godine, a čini mi se da sam samo jednu. Naime, došao sam ovamo 3. lipnja 2014. Svaki dan imamo svetu misu u našoj kapeli na drugom katu.

Ujutro, u podne i uvečer imamo zajedničku molitvu. Na ručak me voze u rektorijski, a na večeru u kuhinju. Spavam doista sjajno: cijelu noć, od 21h do 7h ujutro i poslije ručka malo. Čitam "do iznemoglosti", svašta, a osobito za moj duhovni život. Pisati više ne mogu, iako mi ruke u svemu služe, osim u pisanju a moderna pisanja ne poznajem.

2. Ovim brojem obilježavamo pedesetu obljetnicu izlazenja Vjesnika našeg Svetišta. Sjećate li se prvog broja "Marijinog Trsata"? Kako je to bilo na početku i kako danas vidite "Marijin Trsat"?

Kako je lijep uvodni naslov prvoga broja: MARIJA PALI SVJETLO

VJERE s podnaslovom ZAŠTO OVE STRANICE? A na zadnjoj naš kardinal na Trsatu, kardinal Franjo Šeper. I na dnu: odgovorni urednik p. Antun Ament. Bože moj, 700. godišnjica dolaska Svete kućice, 2017. godine je 650. godišnjica trsatske ikone – Gospe Trsatske. Sve to nam sjaji na najjednostavniji, a privlačiv način kruži evo već pedesetu godinu. Sveti otac Franjo primio je poziv da predsjedava euharistijskom slavljom toga dana, a on je ovlastio kao svoga izaslanika našega zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića koji je određen za tu proslavu...

3. *Pater, rođeni ste prije 93 godine u našem gradu Rijeci, a ovdje na Trsatu ste imali i svoju mladu Misu. Kakvo značenje ima u Vašem životu naše stoljetno Svetište Majke Božje Trsatske – Svetište sv. nazaretske Obitelji? Također je ove godine obilježena i visoka obljetnica od 650. godina ikone Gospe Trsatske.*

Bože moj, kakvo važno pitanje! Pročitajte moj intervju s gospođicom Mirjanom Grce što sam ga dao uoči Velike Gospe godine 2007. za Novi list. Teško ga je danas dobiti, ali tu sam se očitovao pod naslovom TRSAT JE MOJ DRUGI DOM. Evo nekoliko kratkih odgovora na Vaše pitanje! Trsat za mene znači moj drugi dom ili točnije, s mojim domom u selu Krasu jedinstveni moj dom... hrvatski Nazaret s tolikim slavljinama svetih misa, uspomena na tisuće ljudi, a sve kao u mom majčinom i Majčinskom domu. TU SAM DOMA!

Dakako, doma s Majkom Isusovom, Majkom milosrđa, s oltarom za svete mise. Doma s cijelom bazilikom... sa svagdanjim životom trsatske braće. I kad sjednem, onako sam, na vrhu Fortice... sa Sušakom gdje sam dvije godine bio ministrant kod časnih sestara. Doma preko Rijeke i Crikvenice koje obgrljuju otok Krk, pa sve dokle mi morem oko seže, doma – sve do raja!

4. *Pater Bonaventura, putovali ste mnogo? Jeste li bili u Svetoj Zemlji, Isusovoj domovini?*

Da, kao i Vi, ali sasvim drugačije. Tada sam bio zapravo jedini hodočasnik s naših strana, a sve na račun dobrote Kustodije Svete zemlje. Stanovao sam u Jeruzalemu u glavnom samostanu, 10 minuta od Svetoga groba, u cvatućem mjesecu. Obišao sam više-manje sva biblijska mjesta u obje strane 1965. godine. Pola toga vremena pridružio sam se studentima franjevcima i u židovskom djelu pod vodstvom glasovitoga arheologa i vjernika P. Bagattija. Tko bi tada mislio da ću s tolikim osobljem za godinu i pol biti odgovoran za novu hrvatsku Bibliju.

5. *Pater, 76 godina ste franjevac, ne računajući malo sjemenište i 67 godina svećenik. Što biste s ovako visokim iskustvom istakli kao posebno zahtjevno, a što kao posebno lijepo u Vašoj svećeničkoj službi?*

Sve! Ovih smo dana uređivali moju sobu u Zagrebu. Koliki koferi, svaki na svoju stranu... ali ja bih rekao da su

mi tolike moje propovijedi ono što mi je bilo najljepše, dakako povezane sa svetom Misom.

6. *Kako biste ohrabрили one mlade koji razmišljaju o duhovnom pozivu, a što biste savjetovali mladićima i djevojkama koji imaju poziv za život u kršćanskome braku?*

Već prema svojim godinama, trebaju uvijek biti u molitvi prema Bogu i Isusovoj Majci Mariji, uz pomoć svetih. Razmišljajući dakako, o svom zdravlju i školovanju. No nadasve, osobito uz pomoć starijega, ali najkasnije do đakonata ili svećanih zavjeta: hoću li kroz cijeli život biti sve više i više darovan Bogu i ljudima s kojima živim. Danas kad je život toliko težak, a u brak se često ulazi bez velika razmišljanja, teško je ukratko dati mišljenje. Jesam li kadra ili kadar i njih dvoje, dakako uz pomoć Božje milosti i tolikih ljudi

koji nas okružuju, njegovati ustrajnu ljubav prema svome bračnom drugu te se kroz cijeli život s radošću i odgovornošću darovati svojoj djeci.

7. *I za kraj – koju biste poruku uputili našim vjernim čitateljima “Marijinog Trsata”, a svakako radujemo se čuti i Vašu misao prigodom blagdana Marijinog uznesenja u nebo – Vele Gospe?*

Evo iz predivne molitve Ivana Meštrovića, s prve stranice moje knjige ISUSOVOJ I NAŠOJ MAJCI:

“Naša je zemlja sačuvala uspomene naše, a naša Gospa lozu našu... Njoj – čije žile ne uginuše... Njoj – njedru i u utrobi kojoj Gospod klicu života povjeri... .. Neka je za sve i na sve vjekove hvala i ljubav naša!

Ili: Zbog tebe je sva Božja – da i tebe učini Božjim. Zbog tebe je sva Kristova – da bude Majka tvoja, da i tebe učini malim Kristom.

Autor je velikog broja knjiga – navodimo njegove biblijske i teološke studije, sabrane pod naslovom U svjetlu Božje riječi (2000), te nedjeljna i blagdanska razmišljanja objavljena u tri knjige: Sijač je Sin Čovječji (A), Sjeme je riječ Božja (B) i U plemenitu srcu (C). Svoju obradu nauka i poruke Drugoga vatikanskog sabora izdao je u Koncilskim temama (1992). Ovdje se može pribrojiti i knjižica Nazaretska poruka Marijina Trsata (1991), koju su poslije isticali kao teologiju Trsata.

Treba spomenuti i niz knjižica: Ima li naše redovništvo budućnosti? (s K. Koserom, 1971), Kako vjerovati (1972), Jesmo li sami na putu (1980), Svijeta Razveselitelj (1989), Moj sveti Franjo, Sedam Isusovih riječi na križu, Najkraće o Bibliji, Što je za me Biblija i Savjest i obraćenje u Bibliji (1990), Aleksa Benigar – kratki životopis i Ljudskost Božića (1995), Razmišljanja uz Evanđelja i Krist i naši svagdani (1996), Isus Krist jučer, danas i uvijek, Razmišljam o Alojziju Stepincu i Ja Bogu povjerih svoj štap (1998), Rukovet domovinskih tema (1999) te S Isusom u treće tisućljeće (2000). Mnogi su njegovi članci, objavljeni najprije u novinama i časopisima, kasnije sabrani i izdani u obliku knjiga. Godine 2004. p. Bonaventura Duda dobio je znanstvenu nagradu ‘Annales Pilar’ Instituta društvenih znanosti ‘Ivo Pilar’. Nagradu je primio kao jedan od prvaka hrvatske teološke misli, a jedan je od najuglednijih suvremenih crkvenih govornika.

Duda je čest i tražen sugovornik mnogih radijskih i televizijskih emisija. Sugovornik je i brojnih novinskih intervjua. Snimljen je i film: “Mnogi brat - fra Bonaventura Duda”. Objavljena je u Zagrebu 2015. godine o njemu doktorska disertacija “U službi evanđelja”. Napisao ju je isusovac o. Antun Volenik. Od str. 276. do str. 324. nalazi se kompletna biografija fra Bonaventure.

Zahvaljujem Vam, pater, u ime trsatskih franjevaca i svih čitatelja “Marijinog Trsata”. Iznimno nam je zadovoljstvo i velika čast što ste bili naš sugovornik. Pater Bonaventura, Bog Vas blagoslovio a nebeska Majka Marija čuvala! Molite se i za nas i veliko Vam hvala za ovaj razgovor.

razgovarao: fra Igor Andrijević

FRAMA U SLUŽENJU SVETIŠTU I GOSPI TRSATSKOJ

Upoznavanje Gospe Trsatske kroz franjevačku mladež

Postoji jedno razdoblje u životu svake osobe, kada prestajemo biti djeca, a nismo ni odrasli – razdoblje kada najmanje trebamo majku. Istina je, zapravo, da je tada najviše trebamo, a guramo je što dalje od sebe jer guši našu slobodu. No, ona uvijek zna što je nama potrebno. Ali jer nas ljubi, strpljivo čeka i moli. Ne nameće se, prašta i pazi. Spremna je uvijek učiniti sve za svoje dijete. Kako je nesebična majčina ljubav!

Svakim sam danom svjesnija kako je za svaki odnos potrebno vrijeme. Odnosi koje stvaram s prijateljima nisu isti kao kad smo tek upoznavali. Zapravo, što ih dulje znam, bolje upoznajem sebe. Vjerujem da je tako i između majke i njenog djeteta – majka upoznaje svoje dijete kako provode vrijeme zajedno od prvoga dana. Ona uči o njemu više nego dijete o vlastitoj osobnosti. U tome je posebnost majčinstva: majka nas poznaje bolje nego itko, a i dalje nas potpuno predano ljubi.

Kada sam tek upoznavala Framu pred 10 godina, nisam štovala svetost Gospe koja čuva grad s Trsatskog brežuljka. Bila mi je nekako daleka, poput zvučnog imena neke povijesne ličnosti koja se pronalazi u školskim udžbenicima. Zapamtiš ime i povežeš s mjestom, smjestiš u vremensku lentu, ali ništa više. Ostaje samo blijedo sjećanje. Bila sam tada dijete od 15ak godina te mi je tada i moja majka bila nedohvatljiva. Kako sam onda mogla shvatiti ljubav Nebeske Majke?

Tako je počelo moje upoznavanje Gospe Trsatske – kroz Franjevačku mladež koja se godinama okupljala oko Trsatske crkve i samostana, točnije od 1993. U mojim framaškim počecima, duhovni asistent Frame bio je fra Zoran koji je gajio gotovo opipljive osjećaje prema Gospi Trsatskoj i uistinu je znao cijeniti njenu blizinu. Upravo tu svoju čežnju prema njenom zagrljaju htio je prenijeti svakom Framasu. Nekako mi se čini da mnogi koji su prošli kroz Framu su paralelno prolazili kroz spoznaju Gospine blizine. Sjećam se naših razgovora kada smo znali reći da ne znamo cijeniti dar da živimo pod Gospinom zaštitom kojoj hrle vjernici iz svih krajeva Lijepe naše. Upravo tu spoznaju htio nam je fra Zoran usaditi u srce. Danas, gledajući unatrag svoje vrijeme, zahvalna sam što sam u najosjetljivijim godinama imala pored sebe takvu osobu koja me je vodila prema Gospi.

Obzirom da smo mi Framu Trsat, proslava Vele Gospe za nas je veliki blagdan. Veliki broj vjernika taj dan hrli na Trsat zapaliti svijeće i tako predati svoje molitve Gospi u Kapeli Svijeća. Zbog toga je potrebna koordinacija paljenja i postavljanje svijeća na oba oltara u spomenutoj kapeli. Framasi upravo na ovaj način daju svoj dar Gospi već godinama unatrag, a tradicija opstaje dan danas. Od prve jutarnje svete Mise pa sve dok mrak u potpunosti ne proguta Trsat, Framasi pružaju pomoć vjernicima prilikom

paljenja svijeća. Također, rado se pridruže Framasi iz drugih riječkih Frami. Iako je pritom vrlo toplo, naporno i zamorno, radosti nikad ne nestaje. I kada umor obuzme tijelo na kraju dana, radost zbog služenja je zarazna, smijeh glasniji, a zajedništvo i osjećaj bratstva na vrhuncu.

Kada se sjetim svojim framaškim početaka, sjećam se i svoje prve Vele Gospe. Rano ustajanje, cjelodnovno čišćenje, bolne noge od stajanja, zajednički ručak, opečeni prsti, susreti s ljudima... I došla sam i godinu poslije i onu poslije nje...stalno se iznova vraćajući. Slušam iskustva svoje braće i sestara i uvijek čujem opis poput 'nezaboravnog iskustva' – i zbilja je tako. Zapravo, vrlo je teško to opisati nekome tko nije to iskusio. Zaista vjerujem da me je to izgradilo u osobu kakva sam danas i da je moj znoj i male opekline Gospa primila kao moje molitve.

Danas, 10 godina poslije, osjećam privrženost Gospi. Kada prođem pored svoje drage trsatske crkve, svratim barem na kratko kako bih se poklonila i rekla Hvala. Predam joj svoje molitve za obitelj, za snagu, za bratstvo... Ona je tu, i želim joj se uvijek iznova vratiti. Čekala me sve ove godine... i čeka svakog od nas. Posebice trsatske Framasa.

Tko je Gospa Trsatska za mene, za jednu Framasiću Frame Trsat? Danas mogu reći da je ona moja nebeska Majka.

Sandra Kvaternik, Framu Trsat

HVALA TI NEBESKA MAJČICE!

Gospa koja je isprosila moj život, moj dom

Sjećam se... kao dijete šetnje koja je vodila na Trsat. Moja nona, Barbara, koja je nekoć bila zatočena u logoru, zatim preživjela dva svjetska rata i ostala živa, kao zahvalu hodočastila je na Trsat pokloniti se Majci. Šetnja je trajala oko sat vremena, nona nije bila u cvijetu mladosti, a ja sam bila malena tako da je tempo bio savršen za obje. Dok smo hodale, nailazile bismo na fratre koji su uz cestu kosili i sušili travu, te sijeno odvozili kolima na Trsat. Sjećam se da je bila štala u perivoju gdje se sada nalazi Aula, ali to je bilo davno. Taj ulaz u perivoj, vrt, neravan teren, sve se to promijenilo, ali jedino je Gospa ostala ista, slika Čudotvorne Gospe. Sve se izgradilo, postalo pristupačnije, ljepše, jedino je Gospa ostala ista. Crkva koja se renovirala, zasjala je novim sjajem, novi tepisi i grijanje, ali je slika naše Majke još uvijek ista. Da, Ona je ista, nije se promijenila nimalo. Danas kada dolazim pokloniti se

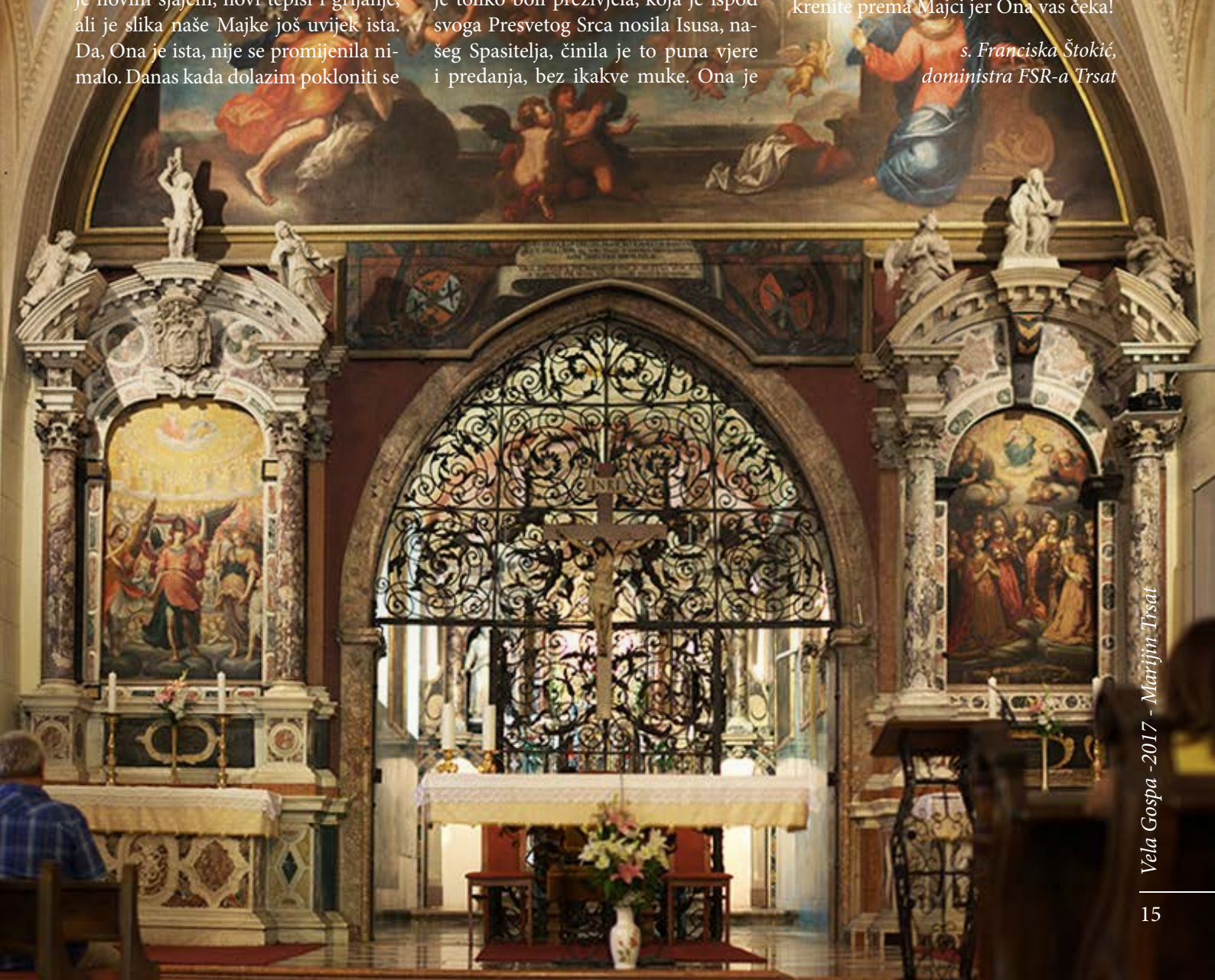
Gospi, zahvalim joj što je tu, što se nije promijenila, iako se sve oko nje više ne može prepoznati od vremena kako je bilo davno prije. Dok sam kao dijete molila pred Čudotvornom slikom, molila sam dječjim srcem, danas, kad sam odrasla žena, isto molim tim istim dječjim srcem, molitvom djeteta koje se obraća Majci, zaštitnici i prijateljici.

Drage moje sestre i braćo, voljela bih da i vi upoznate našu Nebesku Majku. Majku koja je toliko oluja stišala, boli odagnala, mnoga srca ozdravila i svakoga saslušala. Majka i ja smo prijateljice dugi niz godina, takvu prijateljicu ne možete naći na Facebooku. Ona je jedna i jedinstvena. Sve se mijenja, sve prolazi, Majka ostaje, na istom mjestu, ista, već godinama. Čeka svih, nikog ne odbija. Ona koja je toliko boli preživjela, koja je ispod svoga Presvetog Srca nosila Isusa, našeg Spasitelja, činila je to puna vjere i predanja, bez ikakve muke. Ona je

naša savršena prijateljica, uzor i uzdanica. Mene je ona, sve ove godine savjetovala, mazila, pazila i podržavala, kao prava i brižna Majka. Hvala joj!

Moje bratstvo, OFS-a Trsat, svaki dan moli kronicu u Svetištu Majke Božje Trsatske. Unatoč kiši, snijegu, olujama, svakodnevno, već godinama molimo. Majka je njihova najbolja prijateljica. Vjerujte mi, ovakvu prijateljicu i zagovornicu nećete nigdje naći. Nigdje! Kamogod tražili, kolikogod se trudili, nećete. Evo je, tu je, čeka na brežuljku grada koji teče, teče u rijeci milosti, grada koji živi pod budnim okom svoje, jedne i jednine, Majke Božje Trsatske. Hvala ti Majčice, jer nisi sebična i svakog od nas primaš da se odmorimo na tvome krilu. Pa evo, dragi moji, otvorite srce i raširite ruke i krenite prema Majci jer Ona vas čeka!

*s. Franciska Štokić,
doministra FSR-a Trsat*

ZBOR SVETIŠTA MAJKE BOŽJE TRSATSKE

Pjevajte Gospodinu pjesmu novu (Ps 98,1)

Ova godina je za naše Svetište u znaku 650. obljetnice dolaska čudotvorne slike Majke Milosti na Trsat. Središnja svečanost održala se u subotu, 1. srpnja 2017. koju je predvodio nadbiskup i metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić kao posebni izaslanik Svetog Oca pape Franje za ovaj visoki jubilej. Dakako da proslava nije mogla proći bez sudjelovanja zboru Svetišta Majke Božje Trsatske, koji je na ovom svečanom euharistijskom slavlju pjevao zajedno sa zborom župe Majke Božje Žalosne iz Mrkoplja. Uz ovaj najveći ovogodišnji događaj za Svetište, zbor je imao još nekoliko krasnih nastupa i izvan Rijeke.

Ovogodišnja smotra zborova hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda održana je u subotu, 27. svibnja 2017. u franjevačkoj crkvi sv. Nikole u središtu Čakovca. Uz veliki broj zborova nastupio je i naš zbor koji je redoviti sudionik ove smotre od samih početaka održavanja. Ove godine predstavio se skladbom "Slavimo hostiju" francuskog skladatelja Camilla Saint – Saënisa, dakako pod ravnanjem naše voditeljice Klauđije Kraljić i uz pratnju na orguljama Josipa Strčića. Skladba u latinskom originalu glasi "Tollite hostias" i završni je stavak "Božićnog oratorija" ("Oratorio de Noël").

Nakon zajedničke svete mise koju je predvodio provincijal fra Ilija Vrdoljak, uslijedilo je druženje u dvorištu franjevačkog samostana. Po povrat-

ku za Rijeku, zborashi su posjetili selo Ivanovec u predgrađu Čakovca, inače rodno mjesto pokojnog fra Serafina Sabola, gdje su na mjesnom groblju pohodili posljednja počivališta fra Serafinovih roditelja Antuna i Katarine, kao i nedavno preminulog brata Dragutina.

Zbor je zatim nastupio i na promociji monografije "Fra Serafin Trsatski" autora Mirjane Grce i Ivica Tomića, koja je održana 8. lipnja 2017. u Auli pape Ivana Pavla II. na Trsatu. Prema želji pokojnog fra Serafina, zbor je izveo njegove omiljene pjesme "Oči u oči", "Majko naša", kao i pjesmu "Tiha noć je, moje zlato spava" – pjesmu koju je posljednjeg dana ovozemaljskog života zaželio da mu se pjeva. Fra Serafin je velikim dijelom zaslužan da je naš zbor jedna velika obitelj. Uvijek nas je za života poticao na zajedništvo i uistinu je bio duhovni vođa našega zboru. Njegovim angažmanom zbor je u posljednjih dvadesetak godina ostvario veoma kvalitetne nastupe i gostovanja, kako na domaćem, tako i na terenu izvan Rijeke i Hrvatske, ponosan na Svetište čije ime nosi, te se svrstao u vodeće crkvene zborove na području Riječke nadbiskupije i šire. Upravo zbog svega navedenog neki su članovi zboru svojim tekstovima sudjelovali i u kreiranju ove prekrasne monografije.

Na poziv katedralnog župnika iz Pule vlč. Rikarda Lekaja zbor je u nedjelju, 2. srpnja 2017. svojim pjevanjem sudjelovao na večernjoj svetoj

misi trećeg dana trodnevne pripreve za blagdan sv. Tome, zaštitnika grada Pule i Pulske biskupije. Svetu misu je predvodio vlč. Karol Homieja, župni vikar iz Rovinja. Po završetku misnog slavlja zbor je okupljenim vjernicima u pulskoj katedrali otpjevao još nekoliko skladbi. Na završetku se vlč. Lekaj zahvalio zboru na dolasku i napomenuo povezanost Istrana i Trsatskog svetišta kroz stoljeća, kada su Istrani pješice hodočastili Majci Božjoj na Trsat, a neki tu tradiciju održavaju i u današnjim vremenima. Za istarske vjernike to je najdraže hodočasničko mjesto. Spomenuo se i teških vremena kada Istrani nisu mogli hodočastiti do Trsata, već su preko Učke dolazili do Poklona gdje bi ugledali Trsat i Svetište u daljini. Danas na tom mjestu stoji križ u spomen na ta vremena. I sam vlč. Lekaj napomenuo je kako je za svoga studija u Rijeci veoma često pješke po Trsatskim stubama hodočastio Majci Božjoj na Trsat. Zahvalio je zboru što je svojim pjevanjem i dolaskom u Pulu donio blagoslov s Trsata povodom 650. obljetnice dolaska čudotvorne slike Majke Božje Trsatske.

Budući da je ovo već peto gostovanje zboru Svetišta Majke Božje Trsatske u pulskoj katedrali postalo tradicionalno, župnik je izrazio želju u ponovni dolazak zboru, što su okupljeni vjernici potvrdili velikim pljeskom.

*Cvetan Pelčić, Zbor Svetišta
Majke Božje Trsatske*

MLADI FRANJEVCI U ITALIJI

Franjevački novaci stopama sv. Franje i sv. Klare

Hodočašće franjevačkih novaka “Stopama sv. Franje Asiškog” i ove je godine okupilo mlade franjevačke novake i njihove magistre da iz blizine osjete franjevački duh upravo na onim mjestima gdje je Franjo boravio i svojim djelovanjem otvorio put velikom franjevačkom pokretu koji će duhovno preobraziti svijet. Ove godine hodočašće se odvijalo od 27. travnja do 02. svibnja 2017. i okupilo je trideset i trojicu braće novaka iz sedam franjevačkih provincija: triju franjevačkih provincija iz Hrvatske, bosansku, hercegovačku i albansku franjevačku provinciju te su s nama bila i braća iz provincije sv. Jeronima franjevac trećoredaca s Krka.

Nakon okupljanja na Trsat, krenuli smo na vožnju prema umbrijskim brežuljcima središnje Italije i gradu Asizu. Po dolasku, smjestili smo se u samostan sestara franjevki u neposrednoj blizini bazilike sv. Marije Anđeoske unutar koje se nalazi kolijevka franjevačkog Reda – Porcijunkula za koju je sv. Franjo rekao da se kao ponižna i siromašna Manja braća možemo odreći svega, ali da nikada ne napustimo Porcijunkulu. Danas je ona izvana oslikana, a smještena je unutar monumentalne bazilike, međutim, i danas se u tom malenom prostoru osjeti duh malenosti, skromnosti i siromaštva zbog kojega je sv. Franjo toliko bio privržen toj crkvi u čijoj neposrednoj blizini je i preminuo 1226. godine.

Prvu svetu misu imali smo u crkvi i samostanu sv. Damjana koja je poznata po tome što je u toj, u Franjino vrijeme, ruševnoj crkvi, Isus s križa Franji progovorio pozvavši ga imenom: “Franjo, idi, popravi moju kuću koja se, kako vidiš, sve više ruši!”. To je ujedno i bio prvi samostan sestara klarisa gdje je svoj život provela sv. Klara i u samostanu sv. Damjana čuvaju se prostorije gdje je sv. Klara sa svojim sestrama molila i vrijeme provodila, a tu je i preminula 11. kolovoza 1253.

Petak je bio posvećen putovanju u Rietsku dolinu koja je sv. Franji bila iznimno važna te je tamo često boravio. Posjet svetištu Greccio gdje je sv. Franjo kao đakon čitao evanđelje na Božić i to priredivši prve žive jaslvice, budući da su na Franjinu želju, dovedeni magarci i slama na kojoj se iščekivalo rođenje betlehemske Djeteta, ostao je svima u trajnoj uspomeni po uistinu prekrasnoj izložbi jaslvice iz cijeloga svijeta. Osim toga, u idiličnom ambijentu crkvice podignute u samom svetištu, lijepo je bilo zapjevati božićne pjesme, premda smo bili u vazmenom vremenu.

Nakon Greccija nastavili smo put prema samotištu, prekrasnom planinskom Fonte Colombu gdje je Franjo boravio više puta u životu, ali Fonte Colombo je najznačajniji po tome što je na tom mjestu Franjo dovršio tekst pravila života Manje braće i na tom mjestu je s dvojicom druge braće,

jasno utvrdio način na koji braća trebaju nasljedovati Krista u potpunom siromaštvu i ljubavi prema najpotrebitijima.

Na povratku u Asiz posjetili smo La Forestu i zajednicu Mondo X, zajednicu koja u franjevačkom duhu, posvećenosti bratstvu, molitvi i radu, pokušava osobe koje su u jednom trenutku života pale pod teretom raznih ovisnosti, podignuti i dati im novi život u Isusu Kristu. Tamo smo čuli i svjedočenje jednog člana te zajednice koji nam je ispričao sve detalje koji se tiču života zajednice.

U subotu, 29. travnja 2017. vrijeme je bilo da i mi, franjevački novaci s našim magistrima, proslavimo svetu misu u samoj Porcijunkuli što je nesumnjivo bio jedan od vrhunaca našega hodočašća. Nalazili smo se u Franjinoj omiljenoj crkvi i na tom mjestu smo i mi novaci mogli uroniti u milost koju je Gospodin udijelio Franji tražeći od njega da podigne Crkvu prema idealima malenosti i bratske ljubavi. Istoga dana posjetili smo samotište Carceri, mjesto Franjinih i franjevačkih kontemplativnih trenutaka sjedinjenosti s Gospodinom u

prirodi i brojnim spiljama u kojima su braća odvojena od svijeta, u molitvi i pokori nastojala prikupljati molitvenu snagu za vršenje volje Božje. Klanjanje i molitvu večernje imali smo s talijanskim franjevcima u sv. Damjanu.

Dan Gospodnji, nedjelja, 30. travnja bila je namijenjena za sv. misu na grobu sv. Franje gdje smo u ranim jutarnjim satima sve naše molitvene nakanе položili na tom svetom mjestu, a poslije svete mise, uz pomoć slovenskog franjevca konventualca fra Janeza iz Ptuja obišli smo velebni refektorij "Svetog samostana" (Sacro Convento),

zatim i mali dio ostalih prostorija tog čudesnog samostana. Potom smo posjetili ostala svetišta grada Asiza od kojih valja izdvojiti crkvu sv. Rufina gdje je sv. Franjo bio kršten, zatim crkvu sv. Klare gdje se čuva originalni križ sv. Damjana s kojega je Raspeti Isus Franji progovorio i gdje je u kripti položeno tijelo sv. Klare s brojnim relikvijama iz prvih vremena franjevaštva.

U ponedjeljak, 01. svibnja zaputili smo se prema 1128 m visokoj La Verni, Franjinom omiljenom samotištu gdje je sv. Franjo primio od Gospodina svete rane 1224. godine. Danas je tamo prisutna živa samostanska zajednica koja nas je srdačno primila, a posebno je zanimljivo bilo druženje s novcima iz četiriju talijanskih provincija. Moliti deveti čas iz časoslova s talijanskim franjevcima, sudjelovati u svečanoj pjevanoj procesiji do kapele Stigmi, provesti noć u samostanu na La Verni te slaviti svetu misu u kapeli Stigmi, nezaboravno je prije svega duhovno iskustvo te je na sve nas ostavilo dubok dojam.

Put povratka prema Hrvatskoj uljepšan je posjetom Padovi gdje smo se pomolili na grobu sv. Antuna Padovanskog u velebnoj bazilici, a zatim i u svetištu sv. Leopolda Bogdana Mandića u samostanu kapucina gdje je izloženo tijelo toga velikog sveca milosrđa hrvatskog podrijetla.

Teško je sažeti sve događaje, sva mjesta i trenutke milosti koje nam je ovo hodočašće donijelo. Često se čuo

komentar da je jedno posjetiti Franjina mjesta kao turist ili kao laik, a nešto sasvim drugo kao franjevac-novak odjeven u franjevački habit. Godina novicijata godina je kušnje, ali i milosti koju nam Gospodin daruje da bolje upoznamo sebe i poziv da ga nasljedujemo po primjeru sv. Franje i u tom smislu, hodočašće na izvore franjevačke duhovnosti, na neki način je putovanje ka novom i nepoznatom (ne samo prostoru već i vremenu budućnosti u kojemu ćemo biti franjevci – pratitelji asiškog Siromaška), ali je to bio i na jedan poseban način povratak – povratak kući, dolazak doma, dolazak na mjesto ishodišta, na mjesto gdje je Gospodin u svojoj savršenoj Providnosti odlučio da Crkvi ponudi jednu dubinsku promjenu preko franjevačkih i evanđeoskih kreposti malenosti, bratstva i jednostavnosti.

Zahvalni smo Bogu na daru poziva da baš mi budemo ti koji ćemo svojim životima nastojati nasljedovati taj duh, zahvalni smo našim provincijama koje su nam putovanje omogućile, sretni što smo se upoznali i bratski povezali, ovim hodočašćem bili smo, iako smo uglavnom prvi puta bili, zapravo u duhovnom gnijezdu, onom franjevačkom domu koje nas je, svakoga u različitim trenucima života, uvijek dozivalo da se pridružimo franjevcima i da kažemo "Evo me!" životu malenosti, bratske ljubavi, jednostavnosti i siromaštva.

fra Ivan Majić

POTPUNI OPROST NA TRSATU U 2017. GODINI

Božansko milosrđe liječi naše duše

Prošle smo 2016. godine zahvaljujući godini Božanskog milosrđa mogli sve do 22. studenog na blagdan Krista Kralja činiti djelo milosrđa i pred Bogom svakodnevno tražiti potpuni oprost za sebe ili duše u čistilištu. Ta milost se produljila i potrajat će sve do **blagdana Krista Kralja** 26. studenog 2017. godine u Svetišću Majke Božje Trsatske po odluci svetog oca Franje, a povodom 650. obljetnice oltarske čudotvorne slike Gospe Trsatske ili Majke milosti koja je u svetišće postavljena 1367. godine. Mnogi vjernici nemaju svijest o potrebi molitve za duše u čistilištu, čak i one koje su umrle na glasu svetosti. U Rijeci se malom inicijativom i gorućim srcima nekolicine vjernika već s početkom godine potaknulo stotinjak osoba na ovu pobožnost, od kojih mnogi svakodnevno čine potpune oproste. Potpuni oprost imaju neprocjenjivu vrijednost. Postoje svjedočanstva mnogih svetaca prema kojima su duše iz čistilišta opisivale pomazanje koje se na njih izliva za potpunog oprost jer im ta milost skraćuje muke.

Što je potpuni oprost?

Potpuni oprost se može tražiti za sebe ili neku pokojnu dušu. To je oprost od vremenitih kazni koje treba ovdje na zemlji ili u vječnosti okajati. Crkva je, dakako, posredovatelj za ovu milost jer se trebaju ispuniti i određeni uvjeti. Potrebno je biti ispovjeden unutar najviše 15 dana, pristupiti euharistijskoj pričesti, izmoliti Oče naš, Vjerovanje, jednu molitvu po nakani sv. oca pape (molitvu po vlastitom izboru) i Pokoj vječni, ukoliko je riječ o pokojnoj duši. Tijekom 2017. godine na Trsatu se smije tražiti potpuni oprost svakog dana, ali samo jednom za određenu pokojnu dušu ili sebe.

Kada se smije zatražiti potpuni oprost?

U drugim se prilikama tijekom liturgijske godine potpuni oprost može tražiti na blagdane uz uvjet sudjelovanja

na misi, pričješćivanja i, dakako, milosti pomirenja kroz ispovijed učinjenu unutar 15 dana: na Duhove uz molitvu "O, dođi, Stvorče, Duše Svet", na Tijelovo uz molitvu "Klanjam Ti se smjerno", na blagdan Presvetog Srca Isusovog uz molitvu "Preslatki Isuse, čija neizmjerljiva ljubav...", na svetkovinu Gospe od anđela što se još naziva porcijunkulski ili asiški oprost, od 1. do 8. studenog uz posjet groblju kao oprost za pokojne uz molitve Oče naš, Vjerovanje, molitvu po nakani svetog oca pape i Pokoj vječni (ovi oprosti se mogu zatražiti za nebrojeno duša u čistilištu), na svetkovinu Krista Kralja uz molitvu "O, preslatki Isuse, Otkupitelju ljudskoga roda", 31. prosinca uz himan "Te Deum", 1. siječnja uz molitvu "O, dođi, Stvorče, Duše Svet", svakog korizmenog petka recitiranjem molitve "Evo me, moj ljubljani i dobri Isuse", na Veliki četvrtak uz molitvu "Divnoj dakle", na Veliki petak uz pobožnost klanjanja Križu, na Vazmeno bdijenje obnovom krsnih obećanja i na blagdan Božanskoga milosrđa. Potpuni se oprosti mogu dobiti i po ulasku u crkvu od podneva 1. studenog do ponoći 2. studenog na nakanu pokojnih uz molitvu Očenaša i Vjerovanja, na dan svetog zaštitnika određene župne crkve, pri klanjanju Presvetom oltarskom Sakramentu tijekom najmanje pola sata, po molitvi krunice u crkvi, obitelji ili molitvenoj zajednici, po sudjelovanju na pobožnosti križnog puta, po čitanju Svetog pisma u trajanju od najmanje pola sata, po posjetu groblju na nakanu pokojnih, po sudjelovanju obredu prve svete pričesti, na svečanosti mlade mise svećenika, na obljetnici 25., 50. ili 60. godina svećeništva, po obnavljanju krsnih obećanja na Uskrsnom bdijenju, po papinskom blagoslovu (čak i ako je preko radija, televizije ili drugog medija), na obljetnicu vlastitoga krštenja i na smrtnom času.

Što je djelomičan oprost?

O tome hoće li se duši udijeliti potpuni ili djelomični oprost odluču-

je samo Bog gledajući na stanje duše, odnosno grijehe. Oprost, dakako, nije samo prilika za izbjegavanje "kazne" već je to djelo pobožnosti, pokore i ljubavi. U danu se može zadobiti samo jedan potpuni oprost, a djelomične možemo tražiti i više puta u danu. Djelomičan oprost zadobiva vjernik koji se iskrenom dušom uzdiže prema Bogu u poniznom povjerenju i u srcu progovara neki pobožni uzdah. Takav oprost može dobiti i vjernik koji s dušom punom vjere i milosrđa čini dobra djela za osobe u potrebi ili sebe dariva. U trećem slučaju se daje vjerniku koji se u nekom činu pokore spontano sam sebe nečeg lišava. Djelomičan oprost se zadobiva i iskrenim izgovaranjem određenih molitvi koje preporuča Crkva i kojih je mnogo.

Pomaganje koje i nama donosi pomoć

Postoji obećanje da će onaj tko za života čini potpune oproste za duše u čistilištu zadobiti jednom milosti od istih, ali i zadobiti savršeni oprost u času svoje smrti. Potpuni oprost je direktno utkan u Božansko milosrđe što znači da nam je omogućen po činu Isusove žrtve ljubavi. Zamislimo da stojimo uz neprestano otvorenu ljekarnu u kojoj niti jedan lijek ne moramo platiti. A u kući pokraj ljekarne je bolesna osoba potrebna određenog lijeka, no zbog svog stanja ne može napustiti kuću. Ne bi li bilo okrutno zanemariti mogućnost da možemo preuzeti lijek i odnijeti ga bolesnoj osobi? Tako je i s potpunim oprostima. Oni su izraz prave ljubavi prema bližnjemu. Naša uloga je da prinesemo "lijek" onima koji su u trpljenju. Dakako, u ovom slučaju i osobno zadobivamo pomazanje i druge milosti, donoseći i svojem cjelokupnom biću Tijelo Kristovo.

*mr. sc. Barbara Brezac Benigar,
prof. rehabilitator*

